

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:836

av Carina Ohlsson m.fl. (S)

Utbildning för rättsväsendet i frågor om sexuella övergrepp mot barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta lämpliga åtgärder för att intensifiera utbildning av rättsväsendets personal, främst domare, i frågor om sexuella övergrepp på barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Brottsbalken 1962:700, Andra avdelningen, om sexualbrott, 6 kap. 4 §: Den som har samlag med ett barn under femton år eller som med ett sådant barn genomför en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för våldtäkt mot barn till fängelse i lägst två och högst sex år.

Detsamma gäller den som begår en gärning som avses i första stycket mot ett barn som fyllt femton men inte arton år och som är avkomling till gärningsmannen eller står under fostran av eller har ett liknande förhållande till gärningsmannen, eller för vars vård eller tillsyn gärningsmannen ska svara på grund av en myndighets beslut.

Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för grov våldtäkt mot barn till fängelse i lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot om brottslig gärning eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet. Lag (2013:365).

På senaste tid har några uppmärksammade rättsfall visat på att det finns gråzoner i lagen som rimmar illa med den allmänna moralen och rättsuppfattningen.

Åklagarens uppgift är att ta fram bevis och den tilltalade kan förneka anklagelserna tills bevisning sker. Brott som sker i det privata, utan vittnen, är svåra att bevisa – trovärdigheten hos parterna blir avgörande för utfallet. Ord står mot ord. I tveksamma fall gäller praxis för rätten att hellre fria än fälla. Domstolarna ska självständigt tolka lagen i enskilda fall enligt RF 11 kap. 3 §. Det är uppenbart att sexualbrottslagen innehåller gråzoner och oklarheter där tolkningsutrymmet är stort.

Om exempelvis den fysiska utvecklingsnivån ska vara avgörande för om ett barn ska betraktas som barn kan det i förlängningen få konsekvenser även för andra områden där ålder för närvarande är en tydlig gräns – t.ex. fråga om straffmyndighet, arbetsliv, inköp av vissa varor och köpeavtal. Subjektiva bedömningar utifrån spekulationer kan inte vara grund för rättssäkerhet.

Regeringen bör se över vilka åtgärder som bör vidtas för att öka kunskapen hos rättsväsendets personal, främst domare, i frågor om sexuella övergrepp på barn.

Carina Ohlsson (S)

Hillevi Larsson (S)

Veronica Lindholm (S)

Hanna Westerén (S)